

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
THIRD SEMESTER

Subject: Political Process in Maharashtra (PO22-305)

Date: 20/12/2024

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. Describe the movements for the formation of Maharashtra State.
 2. Discuss the rise of Congress Dominance in Maharashtra politics.
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Discuss the Dalit politics in Maharashtra
 2. Explain the demand for separate Vidarbha State
 3. Describe the Shetkari Sanghata and Dalit Panther's role in Maharashtra politics
 4. Discuss the Politics of rural area in Maharashtra.
 5. Explain the concept of 'Sons of Soil' in detail
 6. Describe the role of Co-operative sector in Maharashtra Politics.
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Maharashtra Dharm
 - b) Adivasi Movement
 - c) Rise of the BJP
 - d) Sanyukta Maharashtra Movement

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. महाराष्ट्र राज्य निर्मितीसाठीच्या चळवळी विशद करा.
 २. महाराष्ट्राच्या राजकारणातील मराठा धुरिणत्वाच्या उदयाची चर्चा करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. महाराष्ट्रातील दलितांच्या राजकारणाची चर्चा करा.
 २. वेगळ्या विदर्भ राज्यासाठीची मागणी स्पष्ट करा.
 ३. महाराष्ट्राच्या राजकारणातील शेतकरी संघटना आणि दलित पॅथरची भूमिका विशद करा.
 ४. महाराष्ट्रातील ग्रामिण भागातील राजकारणाची चर्चा करा.
 ५. भूमिपुत्र ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
 ६. महाराष्ट्राच्या राजकारणातील सहकार क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) महाराष्ट्र धर्म
 - ब) आदिवासी चळवळ
 - क) भाजपचा उदय
 - ड) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ